

ARBOGA KOMMUN

Styrdokument för kommunens krisberedskap Arboga kommun 2016-2018

Antagen av kommunfullmäktige den 25 februari 2016, § 23

1. Inledning

Kommunen ska ha en planering för vilka åtgärder som ska genomföras under mandatperioden samt hur kommunen ska hantera samhällsstörningar. I överenskommelsen mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om kommunernas krisberedskap framgår därför att kommunerna ska ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskapen. De målbeskrivningar som används i styrdokumentet är hämtade från Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (Diarienummer SKL 12/6159 och MSB 2012-5541).

Styrdokumentet utgår främst från de behov av åtgärder som identifierats under arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalysarbete men omfattar även behov av åtgärder som identifierats vid exempelvis inträffade händelser och övningar.

1.1 Fastställande och uppföljning

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet under mandatperioden. Styrdokumentet följs därefter upp under första kvartalet varje år i samband med kommunuppföljningen som årligen redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen Västmanland.

1.2 Organisation och ansvar

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter är bland annat att ha ett ansvar för interna säkerhets- och säkerhetsskyddsfrågor i kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar även för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap (krisledningsnämnd).

Beredskapssamordnarna i Västra Mälardalens Kommunalförbund har till uppgift att övergripande driva och samordna krisberedskapsfrågorna i respektive medlemskommun och mellan dessa kommuner.

1.3 Hur kommunen avser fullgöra åtaganden enligt kommunöverenskommelsen

Det pågår ett löpande arbete för att stärka förmågan att hantera samhällsstörningar samt identifiera och minimera de risker och sårbarheter som finns i kommunen. Detta gäller framförallt för de aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet.

2. Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

2.1 Målbeskrivning

Enligt lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544) ska kommunen analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet värderas och sammanställs i en risk- och sårbarhetsanalys som ligger till grund för det riskreducerande arbete som bedrivs i kommunen. Risk- och sårbarhetsanalysen ska vara ett levande dokument som revideras första året varje ny mandatperiod. Det sker även årliga uppföljningar under resterande del av mandatperioden.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska:

- ge underlag för planeringen och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt
- förmedla en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

2.2 Måluppfyllnad

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys är antagen av kommunstyrelsen den 1 december 2015, § 188. Den syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen, samt för att bidra till en samlad riskbild i kommunen, länet och riket.

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysen fortsätter nu arbetet med att systematiskt åtgärda de brister som identifierats. En stor del i det arbetet är att implementera kontinuitetshantering och lyfta in krisberedskapsfrågor som en naturlig del av det ordinarie arbetet.

3. Planering

3.1 Målbeskrivning

Under varje ny mandatperiod ska kommunen, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. Denna plan ska utgöra en del i ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap.

Målet är att ta fram ett styrdokument som innehåller:

- en beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- en beskrivning av hur kommunen avser att fullgöra åtaganden som beskrivs i denna överenskommelse samt hur ersättningen ska användas. Här ingår att särskilt redovisa hur samverkansersättningen ska användas,
- en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden samt
- en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser som beskriver:
 - hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse,
 - hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse samt,
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse

3.2 Måluppfyllnad

Den övergripande krishanteringsplanen och kommunikationsplanen vid kris kommer att revideras under 2016.

Krishanteringsplanen omfattar bl.a:

- Beskrivning av kommunens krisledningsorganisation
- Förtydligande av ansvar och uppgifter för de olika delarna av krisorganisationen
- Beskrivning av vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning som ska användas för ledning och samverkan vid en samhällsstörning.
- Reglemente för krisledningsnämnden

- Checklistor för krisledningsgruppen gällande uppstart och för ett fåtal scenarion.

Inriktning under mandatperioden är att förstärka kommunens förmåga att bedriva samhällsviktig verksamheter genom att bl.a.

- Förvaltningsvisa krishanteringsplaner revideras
- Gemensamma grunder implementeras
- Utbildning och övning för krisorganisationen genomförs enligt plan.
- Samarbetet kring kriskommunikation förstärks mellan kommuner inom KAK och i länet.

För utbildnings och övningsplan se punkt 5.

4. Geografiskt områdesansvar

4.1 Målbeskrivning

Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att:

1. olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas och
3. informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Mål för kommunens arbete med det geografiska områdesansvaret är att:

- kommunen ska ta initiativ till att aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område ges möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse,
- kommunen ska vara sammankallande för ett samverkansorgan i vilket representanter för kommunen och aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område bör ingå,
- kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extra-ordinär händelse samordnas samt att
- kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- kommunen ska ta initiativ till att aktörerna som ska hantera händelsen kan få en samstämd uppfattning om vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och de åtgärder som behöver samordnas.

4.2 Måluppfyllnad

Kommunen ingår i U-Sam (samverkan i U-län), regionala krishanteringsrådet och länets krisinformatörsnätverk. Samverkan inom KAK-området sker bl.a. genom Västra Mälardalens Kommunalförbund där räddningstjänst och beredskapssamordnarna ingår. Några exempel på samverkan med andra aktörer på lokal nivå är genom BRÅ, näringslivsrådet och POSOM.

I samband med implementering av gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar kommer kunskapshöjande insatser genomföras för att skapa samt dela lägesbild med andra aktörer.

5. Utbildning och övning

5.1 Målbeskrivning

Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Mål med kommunens arbete med utbildning och övning är att:

- det ska finnas en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom kommunal teknisk försörjning, krisstöd m.m. ska vara utbildade och övade,
- kommunen bl.a. utifrån de brister som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd ska övas minst en gång per mandatperiod,
- varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

5.2 Måluppfyllnad

En övergripande utbildnings- och övningsplan för mandatperioden finns nedan. Denna kompletteras med en detaljerad plan respektive kalenderår som antas av kommunstyrelsen.

Funktion	Utbildning	Övning
Krisledningsnämnd	Vid behov samt minst en gång per mandatperiod.	Minst en gång per mandatperiod.
Krisledningsgrupp	Vid behov samt minst en gång per mandatperiod.	Minst två gånger per mandatperiod.
Informationsgruppen	Minst en gång per mandatperiod.	Minst en gång per mandatperiod.
POSOM ledningsgrupp och stödpersoner	Vid behov samt minst en gång per mandatperiod.	Minst en gång per mandatperiod.
FRG	Vid behov samt minst en gång per mandatperiod.	Minst en gång per mandatperiod.

6. Rapportering

6.1 Målbeskrivning

Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel (kap. 2 i LEH) och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen.

Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Mål för kommunens arbete med rapportering är att:

- Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik som tillämpas nationellt för ledning och samverkan i kris samt att
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse. Vidare ska kommunen ha förmågan att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

6.2 Måluppfyllnad

Utöver de vanligaste kontaktvägarna som telefon och mejl kan kommunen ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer genom WIS, Rakel och Skype. Dessa system är viktiga verktyg för att exempelvis skapa och dela lägesbild samt vid omvärldsbevakning.

7. Höjd beredskap

7.1 Målbeskrivning

Kommuner ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Mål för kommunens arbete med höjd beredskap är att:

- säkerställa att VMA (viktigt meddelande till allmänheten) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudkällan underhålls samt
- säkerställa att krisledningen inom kommunen har grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

7.2 Måluppfyllnad

Kommunens VMA-anläggningar provkörs varje kvartal av räddningstjänsten för att säkerställa möjligheten till utomhusvarning.

Enligt försvarspropositionen, Prop.2014/15:109, som lades våren 2015, och antogs av riksdagen i juni 2015, bör arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser beakta både krissituationer i fredstid och situationer med höjd beredskap. Frågorna kommer att lyftas gemensamt på länsnivå under mandatperioden. Hur arbetet ska implementeras på lokal och regional nivå är i dagsläget oklart.

8. Redovisning av statlig ersättning för kommunal krisberedskap

Kommunen får ersättning enligt följande fördelning:

- Grundbelopp
 - 280 000 kr
- Verksamhetsersättning
 - 12,75 kr per invånare, under förutsättning att kommunen fullgjort sina uppgifter enligt kommunöverenskommelsen.
- Ersättning för utomhusvarning
 - 1 100 kr per ljudsändare i kommunen.
- Samverkansersättning
 - 2,10 kr per invånare

Grundbeloppet används till att bekosta beredskapssamordnartjänsterna i Västra Mälardalens Kommunalförbund och dess omkostnader samt en mindre del av informationschefens tjänst. Verksamhetsersättningen används bl.a. till; risk- och sårbarhetsanalysarbetet, stabsutbildning, telefonkostnader, avtal med SOS-alarm samt kostnader för utbildningar och övningar. Ersättningen för utomhusvarning används till provkörning och underhåll av utomhusvarningssystemet.

8.1 Målbeskrivning samverkansersättning

Geografiskt områdesansvar:

- Kommunens förberedelser inför en extraordinär händelse har skett i samverkan med kommuner och andra aktörer utanför det egna geografiska området.

Utbildning och övning:

- Kommunen deltar, i den utsträckning tillfälle ges, i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional och/ eller nationell nivå.
- Samverkansövningar med andra aktörer inom kommunen och/ eller mellan kommuner genomförs med en genomtänkt periodicitet i förhållande till regional och nationell övningsplanering.

Rapportering:

- Kommunernas beredskapsfunktioner är samordnande med övriga relevanta aktörer avseende nätverk, teknik och metodik för informationsdelning för att stödja samverkan i regionen vid en extraordinär händelse.

8.2 Måluppfyllnad

Samverkansersättningen används bl.a. till:

- Del av beredskapssamordnartjänsterna
- Kostnader i samband med samverkansmöten med externa aktörer.
- Verksamhetsbidrag för FRG (kommunens frivilliga resursgrupp)
- Samverkansövningar
- Implementering av gemensamma grunder
- Gemensam utbildning inom länet

I den årliga uppföljningen till Länsstyrelsen Västmanland och MSB finns en detaljerad redovisning över hur de statliga ersättningarna används.

9. Kommunens samlade krishanteringsförmåga

Arboga kommun har varit med om ett antal mindre samhällsstörningar där organisationen prövats och visat att det finns en god hanteringsförmåga. Kommunen har dock varit förskonade mot större samhällsstörningar.

Utbildning och övning är viktiga delar i arbetet med att stärka den generella krishanteringsförmågan i kommunen. Medvetenheten kring vilka risker och sårbarheter som finns i kommunen är hög och bedömningen är att majoriteten av de prioriterade verksamheterna ska kunna fortgå även vid en större samhällsstörning.

Kommunens samlade krishanteringsförmåga är utifrån MSB:s indikatorer för bedömning av kommunens generella krisberedskap överlag god. Det är dock av yttersta vikt att krisorganisationen övas och att ett kontinuerligt arbete förs utifrån de risker och sårbarheter (kritiska beroenden) som identifierats.